

عنوان مقاله:

جایگاه خوارزم در جغرافیای اقتصادی جهان اسلام

محل انتشار:

پژوهش نامه تاریخ اجتماعی و اقتصادی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

کوروش صالحی - استادیار گروه تاریخ، دانشگاه سیستان و بلوچستان

محرم قلی زاده - کارشناس ارشد تاریخ ایران دوره اسلامی، دانشگاه تبریز (نویسنده مسئول)

خلاصه مقاله:

منطقه خوارزم واقع در شمالی ترین نقطه ماوراء النهر، در قرون نخست اسلامی، از نقاط تاثیرگذار در تاریخ منطقه مذکور به شمار می رود. خوارزم محل تجمع کاروان های تجاری بوده که از نواحی اغز، خزر، و به ویژه روس می آمدند و تجار خوارزمی نیز متقابلاً در نقاط دیگر دنیا به فعالیت های بازرگانی می پرداختند. تجارت این ناحیه از طریق آرال با روسیه و از آن طریق با کشورهای اروپایی جریان داشت. ویژگی خاص جغرافیایی و جمعیت تجارت پیشه خوارزم ادوار پرشکوه اقتصادی و بازرگانی را برای آن رقم زده است. خوارزم در گذر از دوران باستان به دوران اسلامی نیز این نقش خود را حفظ کرد و بازرگانی و تجارت مناطق ماوراءالنهر و خراسان در کف اختیار تجار خوارزمی بود؛ اعتبار آنان به حدی بود که در نقاط گوناگون ماوراءالنهر، خراسان، هندوستان، بلغار، و سواحل ولگا دارای تجارت خانه و انبارهای بزرگ کالا بودند. خوارزم به لحاظ سیاسی دارای نوعی نظام فرمان روابی مستقل، که در عصر باستان ریشه داشت، بود و خاندان آل افریغ منشا شکل گیری نظام خوارزمشاهی در آن ناحیه بود. با ورود خوارزم به دوران اسلامی، حکام باستانی آن دست نشانده عمال خلیفه اسلامی شدند و نوعی نظام دوقطبی بر ساختار سیاسی خوارزم حاکم شد. خوارزم در دوره فرمان روابی حکومت های مستقل محلی ایرانی در ماوراءالنهر به شکلی موثر در مناسبات قدرت گیری میان این سلسله ها نقش داشت. در این مقاله با نگاهی به اوضاع اقتصادی و سیاسی خوارزم به بررسی الگوی توسعه خوارزم در این دو زمینه پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

خوارزم، حاکمیت محلی، جغرافیای اقتصادی، تجارت و بازرگانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1356133>

